

Foto: Lovisa Svanström

Ett gäng unga i Husby framför bygdegården. Här har de startat ung verksamhet!

Landsbygd 2.0 har landat

Gör unga delaktiga i de lokala framtidsplanerna och skapar delaktighet. På riktigt.

– Unga på landsbygden ska ses som en resurs. Inte bara i det lokala utvecklingsarbetet och framtidsplanerna för bygden, utan även på allvar få ta plats i processer och beslut, säger Lovisa Svanström, projektledare för Landsbygd 2.0 och aktiv i Vi Unga. Landsbygd 2.0 är en metod som Hela Sverige ska leva utvecklat, tillsammans med representanter från Vi Unga, U-Land, Sveriges naturbruksgymnasier, Sveriges 4H och Jordbrukarnas Ungdomsförbund. Lovisa har varit ansvarig för arbetet.

– Det är en metod för diskussion och ett verktyg till hjälp vid idéskapande och genomförande. Allt för att få unga mer delaktiga och aktiva, där de själva lever och bor. Det handlar om att själv få ta ansvar och genom egen insats och egna initiativ genomföra något man drömt om, säger Lovisa.

Inom satsningen för Landsbygd 2.0 kommer de lokala träffarna och engagemanget att följas utifrån frågeställningar som: Hur går gruppen tillväga? Vad händer med

ungas drömmar? Hur väljer gruppen att arbeta? Resultat, tankar och slutsatser kommer att användas som underlag vid seminarier med ungt fokus under landsbygdsriksdagen 2010, där temat är ”Där generationer möts utvecklas landsbygden”.

Landsbygd 2.0 startar nu till hösten, och ska pågå under ett år. Satsningen kommer att göra en rejäl avspegling på Landsbygdsriksdagen i Sunne 2010. Målet är att integrera ungas perspektiv och åsikter i alla olika ämnen för att skapa diskussion och nya perspektiv. Metoden blir fri för alla att ta med och använda på bästa sätt för att nå en ung målgrupp.

– Om vi tillsammans använder oss av denna möjlighet med fokus på ungt engagemang och ungas delaktighet i den lokala utvecklingen, kan vi nå långt, menar Lovisa.

Hela Sverige ska leva har fått 400 000 kronor från Ungdomsstyrelsen för att genomföra Landsbygd 2.0.

Se vår vindkraftsfilm på Youtube

Ska inkomsterna av vindkraften stanna lokalt, regionalt, eller ska de blåsa bort? Ja, det är frågan. Syftet med filmen är att lyfta fram den lokala nivån i vindkraftsutbyggnaden och få en liten genomlysning av frågan om återbering. Filmen vill också visa på konkreta exempel på kooperativt ägande.

Filmen är producerad av Hela Sverige ska leva med stöd från tidigare Glesbygdverket. Hela Sverige ska leva jobbar vidare med vindkraften med pengar från Energimyndigheten och har även fått 140 000 kronor från Jordbruksverket för att genomföra tre seminarier, Byavind, på temat lokal vindkraft och återbering på vinden.

Se vårt kalendarium på sidan 3.

www.youtube.com/helasverige

Landsbygd 2.0 söker processledare

För att kunna genomföra metoden runt om i landet behövs engagerade processledare. Det handlar om att lokalt genomföra träffar för utvecklingsarbete och framtidsplaner i bygden, samt stötta, peppa, finnas till hands och visa på möjlighet att kunna genomföra idéer som diskuteras.

Här finns det en möjlighet för dig och din organisation att bli en del i satsningen genom att ta chansen och bidra med entusiastiska unga ledare som blir processledare och inspiratörer för Landsbygd 2.0. Vi efterlyser i första hand unga och aktiva ledare, lokalt eller inom en organisation som är driven och som vill skapa framtidens landsbygd. Intresserade erbjuds en utbildning med fokus på metoden Landsbygd 2.0 samt insatsen för att samla forskningsdata under arbetets gång.

Anmäl intresse eller kom med frågor och funderingar till Lovisa Svanström, lovisa.svanstrom@viunga.se

Foto: Karin Wenström

Snygga kepsar!

Representanter för riksdagens landsbygdsnätverk deltog i debatt på Hela Sverige ska levas årsmöte i Sunne i slutet av april. Som tack fick de kepsar med vår logga. Från vänster: Ola Sundell, Nina Larsson, Dan Kihlström, Lena Olsson och Tina Ehn.

Längst till höger står Marie Wickberg, sakkunnig på Jordbruksdepartementet, som var på plats för att berätta om regeringens landsbygdsstrategi.

Riksdagens landsbygdsnätverk består av politiker som är intresserade av landsbygdsfrågor. Det är ett växande nätverk som för närvarande har drygt 70 medlemmar.

Läs dokumentationen från årsmötet, liksom den nya styrelsens sammansättning på vår hemsida www.helasverige.se

Remissvar ger råg i ryggen åt serviceutredningen

I höst kommer förslaget från utredningen Lokal service i samverkan om hur statlig och kommunal service ska organiseras i framtiden. Utredaren Lars Högdahl är optimistisk vad gäller mottagandet av utredningen.

Redan förra hösten, 2008, presenterade utredningen ett delbetänkande. 170 remissinstanser har tyckt till och utredaren Lars Högdahl är mycket nöjd med resultatet.

– Vi har fått ett oerhört positivt gensvar på vårt förslag. De flesta remissinstanserna är mycket positiva och tycker förslaget är bra, säger Lars som berättar att yttrandena läggs ut på utredningens hemsida inom de närmaste dagarna.

Alla remissinstanser är dock inte positiva och Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skatteverket och SACO ställer sig direkt negativa.

Utredningen utgår från medborgarens behov av service. Ett perspektivbyte med andra ord, som innebär att statliga myndigheter och kommunala förvaltningar ska samarbeta på ett nytt sätt.

Basen för den offentliga servicen föreslås bli servicekontor som erbjuder ett standardiserat minimiutbud av statlig och kommunal service. I glesare områden satsas på fasta och/eller mobila servicepunkter i form av exempelvis lanthandel och lantbrevbärare.

– Vi skrev ett brev till Maud Olofsson i förra veckan där vi föreslog att hon skulle ge Tillväxtverket i uppdrag att utreda dels lantbrevbärarnas möjlighet att ge enklare

service och kanske ha med sig en bärbar dator, dels möjligheten att skapa en förhandlingsorganisation som hjälper Sveriges lanthandlare till bra avtal med exempelvis Apoteket och Svenska Spel. Naturligtvis finns förslag som rör den lokala nivån.

– Vi kommer att lämna konkreta förslag till hur den ideella sektorn ska kunna delta i processen om vilken service man vill ha, säger Lars.

Här har Hela Sverige ska leva varit delaktig och ingått i en grupp som rapporterat till utredningen. I rapporten lyfter vi fram de lokala gruppernas och kommunbyggerådets betydelse för att planera och organisera den lokala servicen, liksom att se till att servicen blir verklighet.

Med remissyttrandena i ryggen, liksom alla samtal med olika instanser, är Lars optimistisk inför framtiden.

– Vi känner att vi har ganska klart för oss vad som ska stå i slutförslaget. Det blir konkreta förslag till lösningar och lagstiftning. Slutförslaget presenteras på Kvalitetsmässan i Göteborg den 17 november.

Hela delbetänkandet finns att tanka ner på serviceutredningens hemsida, www.sou.gov.se/lokalservice

Tyckt i press och politik

Nedanstående är ett urval av det vi publicerat. En fullständig förteckning finns på vår hemsida, www.helasverige.se

Yttrande och skrivelser

- Skogsstyrelsen. Förslag till ändringar i föreskrifter om stöd för att öka arealen ädelskog och bevara och utveckla skogens mångfald.
- Finansdepartementet. Förvaltningskommitténs slutbetänkande "Styra och ställa - förslag till en effektivare statsförvaltning".
- Kulturdepartementet. Betänkande "Kraftsamling! – museisamverkan ger resultat".
- Kulturdepartementet. Kulturutredningen.

Pressmeddelanden

- Vi vill ta plats! Inför projektet Barn på landsbygds konvent i Norrköping
- Bymackarna blir fler – nätverket växer
- Vi vill ta plats! säger massor av svenska barn till riksdagspolitikerna

Fram med almanackan!

30 juni, ERA

ERA, European Rural Alliance, har möte i Bryssel. ERA är en landsbygds röst i EU.

30 juni–4 juli, PREPARE

PREPARE. Partnership för Rural Europe, har möte i Slovenien och Kroatien. Läs mer på www.preparenetwork.org

2 juli, Bensinsmacksmöte

Trångsviken, Jämtland. Informationsmöte om By-macken. Länsbyggerådet i Jämtland

4 juli, Bensinmacksmöte

Hede, Härjedalen. Informationsmöte om By-mackskonceptet. Länsbyggerådet i Jämtland-

4 juli, Tjärdalsbränning i Arnemark

Folkfest vid Pite strand. Arr: Arnemarks intresseförening. Läs mer på vår hemsida www.hela.sverige.se

7–9 augusti, Landsbygdsriksdag i Estland

Estnisk Landsbygdsriksdag i Rannu, Tartu län.

15–16 september Byavind II

Seminarium om lokal vindkraft i trakten av Hudiksvall/Söderhamn. Vi återkommer med mer uppgifter efter sommaren.

15–16 oktober Byavind III

Seminarium om lokal vindkraft i trakten av Växjö. Vi återkommer med mer uppgifter efter sommaren.

Foto: Pia Tingvall

”Barn på landsbygd” träffar riksdagsledamöter

Den 9 juni träffade projektet ”Barn på landsbygd” ledamöter från riksdagen för att överlämna det uttalande som antagits på ungdomarnas konvent som ägde rum den 2–4 maj i Norrköping. På bilden lämnar Emilia Eriksson från Venjan över uttalandet från konventet, i form av ett USB-minne, till Betty Malmberg (M) från Östergötland. Betty var en av fem riksdagsledamöter som deltog i träffen på riksdagen.

Emilia Eriksson och Erika Sigfridsson från Venjan, Jennica Cederlöf och Josefin Larsson från Ekeshöj samt Olov Söderlund och Robin Isacson från Pålänge var på plats i Stockholm tillsammans med projektledningen.

Tidigare under dagen träffade Pia Tingvall, projektledare för ”Barn på landsbygd”, barnombudsmannen Fredrik Malmberg för att berätta om erfarenheter från projektet och tankar om fortsättningen. Läs mer om projektet på vår hemsida, www.helasverige.se

Svårt komma åt EU-pengarna

– Vi som är engagerade i Hela Sverige ska leva får dagligen signaler från våra aktiva runt om i landet om långa väntetider på beslut och om olika bedömningar av till synes likartade projekt inom Axel 3 i Landsbygdsprogrammet.

Det säger Ingegerd Petersson, styrelseledamot i Hela Sverige ska leva och ledamot i Övervakningskommittén för Landsbygdsprogrammet.

Ingegerd har fått i uppdrag av HSSL:s styrelse att genomlysna hur bidragen fungerar i olika län och i vilken utsträckning de nyttjas.

Hon deltar också i Övervakningskommitténs sammanträde den 17 juni.

– Då kommer jag att ställa en rad frågor kring fördelningen av de regionala medlen i Axel 3 och Leader.

Likviditeten är också ett allvarligt bekymmer för de som söker projekten. Det är få länsbygderåd och lokala grupper som kan ligga ute med pengar och invänta utlovade bidrag, fortsätter Ingegerd:

– Det betyder i praktiken att projekten hamnar hos redan stora och etablerade organisationer, vilket knappast var meningen.

– Vi vill se en förändring av reglerna för landsbygdsprogrammet, så att pengarna verkligen skapar utveckling och arbetstillfällen på landsbygden.

Grön el med återbäring till byarörelsen

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva har skrivit ett avtal med elleverantören Kraft & Kultur som levererar el från vind och vattenkraft. Garanterat hållbar energi med andra ord.

Om du tecknar elavtal med K&K så betyder det att du får hållbar energi till ett konkurrenskraftigt pris. Men inte bara det. Ditt länsbygderåd får återbäring på 0,15 öre/kWh per såld volym elkraft och riksorganisationen får lika mycket. Läs mer om avtalet på vår hemsida, www.helasverige.se

Ny hemsida för Fria metoder

Fria metoder – recept för lokal utveckling heter den hemsida som Hela Sverige ska leva driver i samarbete med Coompanion, Studieförbundet Vuxenskolan och ABF.

Nu är hemsidan uppfräschad, och fylld av nya praktiska metoder som är fria att använda när man vill söka finansiering, mobilisera, veta hur man ordnar ett bra stormöte och mycket annat. Bra länkar kompletterar. Surfa in på www.friametoder.se

Foto: Heby kommun

Kyrkstigen i Tärnsjö är ett projekt som invånarna själva genomfört. Läs mer om Tärnsjö på vår hemsida.

Goda exempel på lokal planering

Går din grupp i lokala planeringstankar? Titta in på vår hemsida under rubriken ”Lokal planering”. Där finns tre nya exempel på hur grupper valt att arbeta när de gjorde sina utvecklingsplaner. Vilka var problemen och hur löste de dem?

www.helasverige.se, klicka på rubriken ”Arbetsområden”, ”Pågående projekt”

Det blir bättre, säger Jordbruksverket

På Jordbruksverket är man medveten om problemen med bland annat långa handläggningstider. Verket har vidtagit ett antal åtgärder och Annett Kjellberg, enhetschef på landsbygdsavdelningen säger att det kommer att bli bättre.

– Länsstyrelserna har fått extra resurser för att minska handläggningstiderna och vi ser att det ger resultat. Handläggningstiderna minskar för varje månad. Även utbetalningsenheten på Jordbruksverket har fått förstärkning för att snabba upp processen. Och apropå frågan om att många får avslag på sina ansökningar, så tror Annett att det kan lossna för grupperna nu när Leaderarbetet kommer igång på allvar.

– Där finns många möjligheter för dem att söka och få projektmedel, säger hon. Men, för att inte få avslag på sin ansökan är det viktigt att den dockar in i Leaderområdets respektive länsstyrelsens strategi. Annars fungerar det inte, oavsett hur bra projektet är.

Foto: Per-Sune Holmvall

Sörbygdens bygdeföreningen har egen mack

Sedan förra sommaren är Sörgårdens bygdeförening ägare till en egen mack med det stolta namnet Sörbygdens bränsle. Både själva stationen och utrustningen är i bygdegårdens ägo.

– Det fungerar bra och macken är mycket uppskattad, säger Per-Sune Holmvall som är ordförande i föreningen.

Redan 1995 byggde föreningen själva stationen, med ovanjordscisterner. OK levererade bränsle och stod för utrustningen fram till i juli 2008 då de upphörde med leveranserna.

– Vi bad att få köpa pumparna och den övriga utrustningen. Men det gick de inte

med på. Då får man hitta på egna lösningar. Tack och lov att vi ägde själva byggnaden, säger Per-Sune.

Genom egna investeringar och ett bidrag från länsstyrelsen kunde de köpa in en kombinerad pump för bensen och diesel, transaktionssystem och kortterminal.

Alltank i Sundsvall levererar bränsle och macken lägger på en krona på inköpspriset för att täcka drifts- och underhållskostnader. Skötseln av macken sker ideellt.

– Någon måste se till macken minst en gång om dagen och det tar cirka en timme. Sedan tillkommer allt det ekonomiska arbetet med redovisning och liknande, säger Per-Sune och fortsätter:

– Vi har inget större vinstkrav, utan det viktigaste skälet för oss har varit att bibehålla servicen i vår bygd. Om den här macken försvinner så är det tre mil till närmaste tankställe.

Läs mer på bygdeföreningens hemsida: www.sorbygdenz.se

Satsa på den lokala kulturen

Vi på Hela Sverige ska leva har yttrat oss över museiutredningen och kulturutredningen. Där skriver vi bland annat om vikten av små museer på landsbygden – att kunna visa lokala fynd och berätta om bygdens historia stärker identiteten och ger grund för utvecklingsinsatser. Vi understryker även vikten av att ha en kulturpolitik för *hela* Sverige. Det ska avspeglas i fördelningen av samhällets resurser till kulturen. Läs mer på www.helasverige.se

Lär dig mer om By-macksmodellen

Hela Sverige ska leva har fått drygt 500 000 kronor i projektbidrag av Jordbruksverket för att sprida erfarenheterna från arbetet med By-macken i Värmland till andra län. Tre informationsseminarier har redan genomförts. I höst genomförs resterande fem. För dem som sedan vill gå vidare finns möjlighet att få en ytterligare träff, i form av ett arbetsseminarium. Sammanlagt har Owe Nordling, som leder arbetet, budgeterat för 16 arbetsseminarier. Som tidigare är FLF och Småkom viktiga partners. Målgrupp är lokala utvecklingsgrupper, kommunbygderåd, länsbygderåd, lanthandlare/mackägare, länsstyrelser, kommuner, företagarorganisationer och regionförbund.

Sommarmöten i Jämtland

Jämtlänningarna planerar två mackmöten i sommar. Birgitta Skott och Bosse Andersson, Jämtlands länsbygderåd, har varit i kontakt med 69 små bränsleförsäljare i länet och träffat 49 av dem fysiskt. Intresset för mötena har visat sig vara mycket stort, rapporterar Bosse, ett trettiotal bränsleförsäljare är intresserade av att få veta mer. Se mer i vårt kalendarium, sidan 3.

Glad sommar!
önskar vi på
Hela Sverige ska leva!

Nästa nyhetsblad kommer i början av september.

Hela Sverige ska leva!

Hela Sverige-bladet trycks i 6 500 exemplar och går ut till lokala utvecklingsgrupper och andra som har intresse av vad som händer på landsbygden.

Redaktör: Karin Wenström
Ansvarig utgivare: Staffan Bond
Kontakt:
Hela Sverige ska leva
Stortorget 7, 111 29 Stockholm
Tfn 08-24 13 50
Info@helasverige.se
www.helasverige.se
Trycks av AlltryckPlus, Lysekil